

RES POLITICAE

T. XV

RADA NAUKOWA „RES POLITICAE”

Przewodniczący prof. dr hab. Janusz ZUZIĄK – Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie

Przedstawiciele Katedry Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie

prof. dr hab. Andrzej CIUPIŃSKI

prof. dr hab. Zdzisław CUTTER

prof. dr hab. Henryk CWIĘK

prof. dr hab. Jerzy KAJETANOWICZ

dr hab. Andrzej KRZAK, prof. UJD

Przedstawiciele zewnętrznych jednostek

Dalibor DENDA – Strategic Research Institute, University of Defense, Belgrad

Ivica Lučić – Croatian Institute of History, Zagrzeb

Eva TULIPAN – Institute and Museum of Military History, Budapeszt

Carmen RIJNOVEANU – Institute for Political Studies of Defense and Military History, Bukareszt

Miloslav ČAPLOVIČ – M.A. PhD Executive Director of Institute of Military History, Bratisława

prof. dr hab. Dariusz KOZERAWSKI – Uniwersytet Jagielloński, Kraków

prof. dr hab. Kazimierz ŁASTAWSKI – Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu

prof. dr hab. Jerzy MAROŃ – Uniwersytet Wrocławski

prof. dr hab. Grzegorz OSTASZ – Politechnika Rzeszowska

prof. dr hab. Arkadiusz ŻUKOWSKI – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

dr hab. Ryszard NIEDŹWIECKI, prof. UJK – Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

RECENZENCI „RES POLITICAE”

prof. Oleg BATIUK – Lesya Ukrainka Volyn National University

prof. dr hab. Andrzej ZAPĄŁOWSKI – Uniwersytet Rzeszowski

prof. dr hab. Stanisław JACZYŃSKI – Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

prof. dr hab. Jerzy JUCHNOWSKI – Uniwersytet Wrocławski

prof. dr hab. Andrzej ANTOSZEWSKI – Uniwersytet Wrocławski

prof. dr hab. Bruno DRWĘSKI – Paryski Instytut Języków i Kultur Wschodnich (INALCO)

prof. dr hab. Andrzej MISIUK – Uniwersytet Warszawski

dr hab. Andrzej BONUSIAK, prof. UR – Uniwersytet Rzeszowski

dr hab. Jarosław PIĄTEK, prof. US – Uniwersytet Szczeciński

dr hab. Andrzej SEPKOWSKI, prof. UŁ – Uniwersytet Łódzki

dr hab. Sławomir ZALEWSKI, prof. UP – Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji
Narodowej w Krakowie

dr hab. Zbigniew KARPUS, prof. UMK – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

dr hab. Zbigniew SIEMIĄTKOWSKI – Uniwersytet Warszawski

dr hab. Andrzej DUBICKI, prof. UŁ – Uniwersytet Łódzki

dr hab. Jerzy GRZYBOWSKI – Uniwersytet Warszawski

dr hab. Ihor KRYWOSZEJA – Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Pawła Tyuczyny
w Humaniu

dr hab. Agnieszka LEGUCKA – Akademia Biznesu i Finansów Vistula

dr hab. Danuta GIBAS-KRZAK, prof. UO – Uniwersytet Opolski

UNIWERSYTET JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

RES POLITICAE

TOM XV

Częstochowa 2023

Redakcja „Res Politicae”

Redaktor naczelna dr hab. Anna ZASUŃ – Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Katedra Nauk o Bezpieczeństwie

Sekretarz dr Dariusz GREGORCZYK – Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Katedra Nauk o Bezpieczeństwie

Redaktorzy tematyczni

dr Jerzy ZDAŃSKI, prof. UJD

dr Dariusz GREGORCZYK

dr Małgorzata KUŚ

dr Zuzanna SIELSKA

dr Malwina SIEWIER

dr Małgorzata SOJA

Redaktor językowy (Instytut Filologii Polskiej)

Redaktor językowy (Instytut Filologii Obcych)

Redaktor Naczelna Wydawnictwa

Paulina PIASECKA-FLORCZYK

Redakcja techniczna

Piotr GOSPODAREK

Korekta

Andrzej MISZCZAK (język polski)

Projekt okładki

Anna ZASUŃ

PISMO RECENZOWANE

Pierwotną wersją periodyku jest publikacja papierowa

© Copyright by

Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie

Częstochowa 2023

ISSN 2657-3342

e-ISSN 2657-862X

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie

42-200 Częstochowa, al. Armii Krajowej 36A

www.ujd.edu.pl

e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

Spis treści

Robert BOBKIER

Finansowanie terroryzmu z podatków. Kodeks talibów <i>Layha</i> oraz „podatek palestyński” jako przykłady wykorzystania rozwiązań normatywnych w celu finansowania terroryzmu	7
Financing terrorism through taxation. The Taliban <i>Layha</i> Code and the “Palestinian tax” as examples of the use of normative solutions to finance terrorism (Summary)	32

Tomasz BUTKIEWICZ

Die „Aktion Reinhardt“. Die Vernichtung der polnischen Juden in Bezirk Białystok in den Jahren 1942–1943	33
Akcja „Reinhardt”. Zagłada Żydów polskich w Regionie Białostockim w latach 1942–1943 (Streszczenie)	54
The „Aktion Reinhardt“. The extermination of Polish Jews in the Białystok district in the years 1942–1943 (Summary)	55

Andrzej CIUPIŃSKI, Andrzej SEŃ

Sankcje Unii Europejskiej wobec Rosji jako pomoc dla walczącej Ukrainy 2014–2023	57
European Union sanctions against Russia as aid for fighting Ukraine 2014–2023 (Summary)	71

Tomasz PAŹCZKOWSKI

Wojna cybernetyczna – wskazówki z Ukrainy	73
Cybernetic warfare – tips from Ukraine (Summary)	86

Przemysław JEŻ

Współczesna aktywność dezinformacyjna Federacji Rosyjskiej i przykłady jej neutralizacji	87
Modern disinformation activity of the Russian Federation and examples of its neutralization (Summary)	101

Justyna ZALEWSKA

Polsko-białoruskie pogranicze w wymiarze poczucia bezpieczeństwa wyznaniowego i kulturowego w XXI wieku	103
The Polish-Belarusian border in the sense of religious and cultural security in the 21st century (Summary)	115

Lech DRAB

Współpraca regionalna a bezpieczeństwo militarne Polski	117
Regional cooperation and Poland’s military security (Summary)	139

Konrad SAMBOR	
Działalność operacyjna radzieckich służb specjalnych oraz III Międzynarodówki, w tym Komunistycznej Partii Polski, przeciwko II Rzeczypospolitej w międzywojniu – krótki zarys problemu	141
Operational activities of the Soviet secret services and the Third International, including the Communist Party of Poland, against the II Republic of Poland in the interwar period – a brief outline of the problem (Summary)	168
Aleksandra KRZYPKOWSKA	
Rywalizacja w Arktyce – starzy i nowi gracze	169
Rivalry in the Arctic – old and new players (Summary)	181
Ryszard NIEDŹWIECKI	
Bezpieczeństwo jako kryterium oceny prawa do informacji	183
Security as a criterion for assessing the right to information (Summary)	197
Tomasz PĄCZKOWSKI	
Wpływ nowych technologii na bezpieczeństwo osób starszych	199
The impact of new technologies on the safety of older people (Summary)	208
Jacek COPIK, Adrian WASIK	
Wielowymiarowość bezpieczeństwa we współczesnym świecie w opinii studentów	209
Multidimensionality of security in the modern world in the opinion of students (Summary)	224
VARIA	
Tomasz BUTKIEWICZ	
[rec.] <i>Historiker Streiten. Gewalt und Holocaust – die Debatte</i> , red. Susan Neiman, Michael Wildt, Propyläen Verlag, Berlin 2022, ss. 367	227
Andrzej CIUPIŃSKI	
[rec.] Rudiger Fritsch, <i>Punkt zwrotny. Wojna Putina i jej konsekwencje</i> , Wydawnictwo Akademickie Sedno, Warszawa 2022	231
Dariusz GREGORCZYK	
Sprawozdanie z VI Konferencji Naukowej z cyklu „Bezpieczeństwo Polski w XX i XXI wieku. Polska w międzynarodowych misjach pokojowych” Częstochowa 24–25 października 2023 r.	237